

Laki

kuntajakolain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2007

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun kuntajakolain (1196/1997) 14 ja 16—18 §,
muutetaan 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 13 § ja 15 §:n 1 momentti,
10 luvun otsikko ja 38—40 §,
sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 1 momentti sekä 39 ja 40 § laissa 167/2005, 10 luvun otsikko
laissa 1447/2001 sekä 38 § mainituissa laeissa 1447/2001 ja 167/2005, sekä
lisätään lakiin siitä mainitulla lailla 1447/2001 kumotun 41 §:n tilalle uusi 41 § seuraavasti:

1 §

Kuntajako

Kuntajakoa kehitetään 1 momentissa mainittujen tarkoitusten edellyttämällä sekä kuntien alueellista eheyttä ja yhdyskuntarakenteen toimivuutta edistävällä tavalla. Kunnan tulee muodostua työssäkäyntialueesta tai muusta sellaisesta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata palveluiden järjestämisestä ja rahoituksesta.

4 §

Erityiset edellytykset uuden kunnan perustamisessa ja kunnan lakkauttamisessa

Uuden kunnan perustamista tai kuntien lukumäärän vähenemistä tarkoittava kuntajaon muutos voidaan tehdä asianomaisten kuntien valtuustojen yhteisestä esityksestä. Esitys voidaan tällöin hylätä, jos kuntajaon muutos olisi vastoin jotakin kuntajaon muutokselle 1 ja 3 §:ssä säädettyä edellytystä.

9 §

Hallinnon ja palvelujen järjestämissopimus

Jos kuntajaon muutos merkitsee uuden kunnan perustamista tai kuntien lukumäärän vähenemistä, asianomaisten kuntien tulee sopia hallinnon ja palvelujen järjestämisestä muutoksen kohteena olevalla alueella. Sopimukseen on liitettävä suunnitelma, miten kuntien palvelurakenteita sovitetaan yhteen taloudellisuuden, tehokkuuden ja tuottavuuden parantamiseksi. Sopimusta on noudatettava kuntajaon muutoksen voimaantulosta lukien kolmen seuraavan vuoden ajan, jollei ole sovittu lyhyemmästä ajasta tai jolleivät olosuhteet ole muuttuneet siten, ettei sopimuksen noudattaminen ole mahdollista.

13 §

Henkilöstön asema

Kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen ja 9 §:ssä tarkoitetun hallinnon ja palvelujen järjestämissopimuksen sekä siihen liittyvän suunnitelman valmistelu toteutetaan yhteistoiminnassa kuntien henkilöstön edustajien kanssa.

Tässä laissa tarkoitettut kuntajaon muutokset, jotka johtavat henkilöstön työnantajan vaihtumiseen, katsotaan liikkeenluovutukseksi.

Vuosien 2008—2013 alusta voimaantulevissa kuntajaon muutoksissa, joissa henkilöstöä siirryy uuden kunnan palvelukseen, työnantajalla ei ole oikeutta irtisanoa palvelussuhdetta työsopimuslain (55/2001) 7 luvun 3 §:ssä tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla irtisanomisperusteilla. Työntekijä tai viranhaltija voidaan kuitenkin irtisanoa, jos hän kieltäytyy vastaanottamasta työnantajan hänelle tarjoamaa työsopimuslain 7 luvun 4 §:n tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 §:n mukaiselta uutta työtehtävää tai virkaa. Tämä kieltö koskee kaikkia kuntajaon muutoksessa mukana olevia kuntia ja on voimassa viisi vuotta kuntajaon muutoksen voimaantulosta.

15 §

Kunnanjohtaja

Lakkaavan kunnan kunnanjohtajan virka lakkaa kuntajaon muutoksen tullessa voimaan. Viranhaltija siirretään hänelle soveltuvaan laajentuvan tai uuden kunnan virkaan tai työsopimussuhteeseen. Kunnanjohtajan asemasta ja oikeuksista on muutoin voimassa, mitä 13 §:ssä säädetään.

10 luku

Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki

38 §

Yhdistymisavustus

Jos kuntajaon muutos merkitsee kuntien määrän vähenemistä, asianomaiselle muutoksen jälkeen toimivalle kunnalle maksetaan yhdistymisavustusta. Yhdistymisavustusta maksetaan kuntajaon muutoksiin, jotka toteutetaan vuosien 2008—2013 alusta.

Yhdistymisavustus maksetaan kolmen vuoden aikana kuntajaon muutoksen voimaantu-

lovuodesta. Avustuksesta maksetaan 40 prosenttia muutoksen voimaantulovuotena ja 30 prosenttia kumpanakin kahtena seuraavana vuotena. Yhdistymisavustus maksetaan 39 §:n 2 momentissa säädettyä korotusta lukuun ottamatta 1,4-kertaisena, jos kuntajaon muutos toteutetaan vuoden 2010 tai 2011 alusta, ja 1,8-kertaisena, jos kuntajaon muutos tulee voimaan vuoden 2008 tai 2009 alusta.

Yhdistymisavustus muodostuu asukasmäärän mukaan määräytyvästä perusosasta ja kuntajaon muutoksessa mukana olevien kuntien lukumäärän mukaan määräytyvästä lisäosasta.

Jos yhdistymisavustuksen maksukauden aikana kuntajakoa muutetaan siten, että kunnat olisivat oikeutettuja uuteen avustukseen, avustus lasketaan sen mukaan kuin myös viimeksi toteutettu kuntajaon muutos olisi toteutunut maksukauden alusta. Maksussa olevan avustuksen ja uudelleen lasketun avustuksen erotus maksetaan viimeksi toteutetun kuntajaon muutoksen voimaantulovuotena ja sitä seuraavana kahtena vuotena siten kuin 2 momentissa säädetään.

Sisäasiainministeriö maksaa yhdistymisavustuksen vuosittain kunkin vuoden kestäkuun loppuun mennessä. Silloin kun avustusta saa useampi kuin yksi kunta, avustus jaetaan kuntien kesken kuhunkin kuntaan siirtyvien asukkaiden määrien mukaisessa suhteessa. Kunkin kunnan osuus lasketaan euromäärästä, joka kunnalle olisi maksettu yhdistymisavustuksena, jos lakkaava kunta olisi liitetty kokonaan asianomaiseen kuntaan. Kunnan asukasmääränä käytetään väestötietolain (507/1993) 18 §:n mukaista kunnan asukasmäärää kuntajaon muutoksen voimaantulovuotta edeltävän vuoden alussa.

39 §

Yhdistymisavustuksen perusosa

Yhdistymisavustuksen perusosa määräytyy kuntajaon muutoksen jälkeen toimivan kunnan asukasmäärän sekä muutoksessa mukana olevien muiden kuin suurimman kunnan yhteenlasketun asukasmäärän perusteella seuraavasti:

Kunnan asukasmäärä kuntajaon muutoksen jälkeen	Muiden kuin suurimman kunnan yhteenlaskettu asukasmäärä	Perusosa milj. euroa
20 000 tai enemmän	yli 10 000	4,00
	5 000—10 000	3,60
	alle 5 000	3,20
alle 20 000	yli 7 000	3,00
	3 500—7 000	2,50
	alle 3 500	2,00

Vuosien 2008 ja 2009 alusta toteutettavissa kuntajaon muutoksissa yhdistymisavustuksen perusosaa korotetaan 100 eurolla asukasta kohden sellaisen kuntajaon muutoksessa mukana olevan kunnan osalta, jolle on vuosina 2002—2006 myönnetty vähintään kolmena vuotena kuntien valtionosuuslain (1147/1996) 13 §:ssä tarkoitettua rahoitusavustusta poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi. Korotus on enintään miljoona euroa.

40 §

Yhdistymisavustuksen lisäosa

Yhdistymisavustuksen lisäosaa maksetaan kuntajaon muutoksessa, jossa kuntien määrä vähenee vähintään kahdella. Lisäosa on 0,7 miljoonaa euroa, jos kuntien määrä vähenee kahdella. Se kasvaa mainitulla euromäärällä jokaista kuntien määrää tämän lisäksi vähentävää kuntaa kohden.

41 §

Valtionosuuksien vähenemisen korvaaminen

Jos 38 §:ssä tarkoitettu kuntajaon muutos vähentää asianomaisten kuntien valtionosuuksia, kunnille myönnetään vähennyksen johdosta kuntajaon muutoksen voimaantulo vuotena ja sitä seuraavana neljänä vuotena valtionosuuksien vähenemisen korvausta. Vuotuinen korvauksen määrä saadaan vertaamalla kuntajaon muutoksessa mukana oleville kunnille muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuotena myönnettyjä yleistä valtionosuutta, verotuloihin perustuvaa valtion-

osuuksien tasausta ja tehtäväkohtaisia käyttökustannusten valtionosuuksia niihin vastaaviin valtionosuuksiin, jotka muutoksen jälkeen toimiville kunnille olisi maksettu sellaisen kuntajaon muutoksen perusteella, joka olisi toteutettu samana vuotena. Jos valtionosuuden määrätymisperusteet muuttuvat kuntajaon muutoksen voimaantulo vuodesta, korvaus lasketaan mainitusta vuodesta sovellettavien uusien määrätymisperusteiden mukaisesti. Sisäasiainministeriö laskee korvauksen määrän kuntien valtionosuuslaissa tarkoitettujen asianomaisten ministeriöiden antamien tietojen perusteella.

Silloin kun korvausta saa useampi kuin yksi kunta, korvaus jaetaan kuntien kesken kuhunkin kuntaan siirtyvien asukkaiden määrän mukaisessa suhteessa. Kunkin kunnan osuus lasketaan euromäärästä, joka kunnalle olisi maksettu korvauksena, jos lakkaava kunta olisi liitetty kokonaan asianomaiseen kuntaan. Kunnan asukasmääränä käytetään väestötietolain 18 §:n mukaista kunnan asukasmäärää kuntajaon muutoksen voimaantulo vuotta edeltävän vuoden alussa.

Sisäasiainministeriö maksaa korvaukset yhdistymisavustuksen yhteydessä.

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä helmikuuta 2007.

Tätä lakia sovelletaan vuoden 2008 alusta ja sen jälkeen voimaan tuleviin kuntajaon muutoksiin. Jos kuntajaon muutos tällöin koskee kuntaa, jolle maksetaan yhdistymisavustusta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan, maksussa olevan avustuksen maksaminen lakkaa kuntajaon muutoksen tullessa voimaan ja uu-

si avustus maksetaan tämän lain mukaisesti. Maksussa oleva yhdistymisavustus maksetaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan, ja tätä avustusta saavaa kuntaa ei oteta huomioon maksettaessa yhdistymisavustusta uuden kuntajaon muutoksen perusteella, jos avustus muodostuu näin edellä laskettua suuremmaksi.

Jos 38 §:ssä tarkoitettua yhdistymisavustusta maksetaan vuosina 2008—2011 yhteensä enemmän kuin 200 miljoonaa euroa, vähennetään kuntien valtionosuuslain mukaista yleistä valtionosuutta ylitystä vastaavalla osuudella. Yleisen valtionosuuden vähennys on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Alue- ja kuntaministeri *Hannes Manninen*